

Plan genocida: Uništenje Muslimana Istočne Bosne

Hikmet Karčić (Institut za islamsku tradiciju Bošnjaka)

Страна 866 — Број 22 СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ Петак, 26. новембра 1993.

Члан 12.

Ова одлука ступа на снагу даном доношења и објавиће се у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Председник Републике,
Број 01-229/93. Др Радован Караџић, с.р.
17. септембра 1993. год.

386

На основу члана 115. Пословника Народне скупштине Републике Српске српског народа у Босни и Херцеговини („Службени гласник српског народа у БиХ“, број 3/92), на седмичи одржаној 12. маја 1992. године, Скупштина српског народа у Босни и Херцеговини, донела је

ОДЛУКУ
О СТРАТЕШКИМ ЦИЉЕВИМА СРПСКОГ НАРОДА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Стратешки циљеви, односно приоритети српског народа у Босни и Херцеговини су:

1. Државно разграничење од друге две националне заједнице.
2. Коридор између Семберије и Крајине.
3. Успостављање коридора удолини реке Дрине, односно елиминисање Дрине као границе између српских држава.
4. Успостављање границе на рекама Уни и Неретви.
5. Подела града Сарајева на српски и муслимански део и успостављање у сваком од делова ефективне државне власти.
6. Излаз Републике Српске на море.

Председник Народне скупштине,
Број 02-130/92. Мр Момчило Крајишник, с.р.
12. маја 1992. године

— преко 500.000 до 1.000.000 динара противвредност 4 ДМ,
— преко 1.000.000 до 2.000.000 динара противвредност 7 ДМ,
— за сваких започетих 1.000 динара изнад 2.000.000 још 1% а највише противвредност 10 ДМ.
2. За тужбу у споровима издржавања плаћа се такса у износу противвредности 1 ДМ.
3. За тужбу за утврђивање и оспоравање очинства плаћа се такса у износу противвредности 5 ДМ.
4. За тужбу којом се тражи развод брака, поништај брака, утврђивање постојања и непостојања брака и утврђивање да је брак закључен, плаћа се такса у противвредности 7 ДМ.
5. За тужбу због сметања поседа плаћа се такса у износу у противвредности 4 ДМ.
6. За тужбу због исељења из стана и за отказ уговора о коришћењу стана плаћа се такса у износу у противвредности 7 ДМ.
7. За тужбу због отказа уговора о најму или закупу ствари за тужбу о отказу уговора о закупу пословних просторија плаћа се такса у износу у противвредности 7 ДМ.
8. За предлог да се дозволи извршење или обезбеђење или изда привремена мера, за приговор против платног налога, за предлог за повраћај у пребавишње стање или за предлог за обезбеђење доказа, за одговор на тужбу или ревизију, плаћа се половина таксе из тачке 1. овог тарифног броја.
9. За жалбу или ревизију против пресуде и за жалбу против решења у споровима због сметања поседа, плаћа се двострука такса из става 1. овог тарифног броја.
10. За жалбу или ревизију против решења, плаћа се такса из става 1. овог тарифног броја.

НАПОМЕНА:

1. За тужбу у којој је стављен предлог за издавање платног налога плаћа се половина таксе из тачке 1. овог тарифног броја.
2. За поднесак примљен на записник код суда, као за поднесак примљен на записник у току рас-

Atmosfera u Bosni i Hercegovini s početka 1992. godine bila je prilično napeta. Srpska Demokratska Stranka na čelu sa Radovanom Karadžićem se već naoružavala i planirala stvaranje etnički čiste srpske države. Bosanski Srbi su uspostavili sopstvenu skupštinu sačinjenu od srpskih političara i proglasili Autonomnu Pokrajinu Krajina – poludržavu u čiji sastav su ušle opštine regije Krajina u Bosni – kao i srpske autonomne oblasti Romanija, Birač i Hercegovina, pod zajedničkim nazivom „ Republika Srpska“. Odmah nakon proglašenja nezavisnosti Bosne i Hercegovine 1. marta 1992. godine, pojavile su se barikade širom zemlje. Srbi su zahtijevali odvajanje opština, stvaranje paralelnih institucija i ostanak ovih autonomnih oblasti u Jugoslaviji. U aprilu, srpske specijalne formacije pod nazivom „Tigrovi“ i „Bijeli orlovi“ su, zajedno sa regularnom Jugoslovenskom Narodnom Armijom, napali pogranične gradove Zvornik, Bijeljину i Višegrad. Rat je zvanično započeo.

Na prvoj meti su se našli intelektualci i elite. Na stotine njih je pogubljeno a na hiljade protjerano iz svojih domova i prepušteno traženju skloništa u područjima pod kontrolom bosanskih vlasti. Bosanski Srbi su bili šokirani obimom neočekivanog otpora, naročito nakon

neuspjelog pokušaja Vojske bosanskih Srba da zauzme zgradu Predsjedništva u Sarajevu 2. maja 1992. godine. Pošto je rat već trajao duže nego što se prvobitno očekivalo, održana je šesnaesta sjednica Skupštine tadašnje „Srpske Republike Bosne i Hercegovine“ u Banja Luci, najvećem gradu u Republici Srpskoj. Vodila se duga diskusija o tome kako i šta treba učiniti da bi se obezbijedila srpska pobjeda. Predsjednik Republike Srpske, Radovan Karadžić, najavio je tom prilikom strateške ciljeve srpskog naroda u Bosni i Hercegovini. Ove ciljeve je prihvatila Srpska Skupština kao zvaničnu politiku Republike Srpske tokom rata:

Šest strateških ciljeva srpskog naroda:

1. Državno razgraničenje od druge dvije nacionalne zajednice,
2. Koridor između Semberije i Krajine,
3. Uspostavljanje koridora u dolini rijeke Drine, odnosno eliminisanje Drine kao granice između srpskih država,
4. Uspostavljanje granice na rijekama Uni i Neretvi,
5. Podjela grada Sarajeva na srpski i muslimanski dio i uspostavljanje u svakom od dijelova efektivne državne vlasti,
6. Izlaz republike Srpske na more.¹

Prvi strateški cilj bio je razgraničenje srpske nacionalne zajednice od zajednica Muslimana i Hrvata a koje bi vodilo ka stvaranju etnički „čiste“ srpske države na teritoriji Bosne i Hercegovine. Drugim strateškim ciljem bi se ostvarila teritorijalna povezanost između Republike Srpska Krajina (srpska republika u Hrvatskoj koja je vojno poražena 1995. godine) i Jugoslavije (koja se tada sastojala samo od Srbije, Makedonije i Crne Gore).

Treći strateški cilj je precizno definisao Radovan Karadžić u svom obraćanju Skupštini:

*„I s jedne i s druge strane Drine smo mi, naši strateški interesi i naš životni prostor. Trenutno vidimo mogućnost osnivanja nekih muslimanskih opština uz Drinu, kao enklava, da bi oni ostvarili svoja prava, ali taj pojas u osnovi mora da pripadne Srpskoj Bosni i Hercegovini. Koliko god je to od strateške koristi za nas na pozitivan način, toliko nam pomaže u ugrožavanju interesa naših neprijatelja da otvore koridor koji bi ih povezao sa „ islamskom internacionalom“ (zvanična srpska propaganda je predstavljala Bošnjake kao fundamentaliste koji priželjkiju osnivanje islamske države i povezivanje sa drugim Muslimanima na Balkanu, takozvane zemlje „Zelene transversale“) i tako ovaj prostor učine trajno nestabilnim“.*²

U presudi Zdravku Tolimiru koji je proglašen krivim za genocid u Srebrenici i Žepi istaknuto je da je politika prisilnog iseljavanja Bošnjaka iz Istočne Bosne izložena u šest strateških ciljeva 12. maja 1992 godine. Tolimir, pomoćnik zapovjednika Obavještajne i bezbjednosne službe Armije bosanskih Srba, osuđen je 2012. godine po šest osnova: genocid, udruživanje radi vršenja

¹ Lara J. Nettelfield, *Courting Democracy in Bosnia and Herzegovina*, Cambridge University Press, p. 68

² Transkript suđenja Krajišniku, ICTY, 13 juni 2006, <http://www.ictytranscripts.org/trials/krajisnik/060613IT.htm>

genocida, istrebljivanje, ubistvo, progon zbog etničke pripadnosti i prisilno premještanje. Osuđen je na doživotnu kaznu zatvora.

Ovih šest strateških ciljeva je označilo početnu tačku kojom je oblikovan ostatak rata. Najžasniji zločini su počinjeni nakon usvajanja ciljeva u Srpskoj Skupštini. Oni su kasnije elaborirani i „nadograđivani“ Direktivom 4 i, konačno, Direktivom 7 koju je Armiji bosanskih Srba izdao Predsjednik Republike Srpske Radovan Karadžić nekoliko sedmica prije pada Srebrenice i Žepe. Direktivom 7 od 8. marta 1995. godine izdate su sljedeće naredbe Drinskom korpusu Armije Republike Srpske:

„ Potrebno je što više neprijateljskih snaga onemogućiti diverzivnim i aktivnim borbenim operacijama na sjeverozapadnom dijelu fronta, koristeći operacione i taktičke mjere kamuflaže, dok se u smjeru enklava Srebrenica i Žepa treba što prije obaviti potpuno fizičko razdvajanje Srebrenice od Žepe, sprečavanjem bilo kakve komunikacije među ljudima ovih dviju enklava. *Planiranim i dobro smišljenim borbenim operacijama, stvoriti nepodnošljivu situaciju apsolutne nesigurnosti bez nade za preživljavanje stanovnika Srebrenice i Žepe*“³

Ove godine obilježavamo dvadesetu godišnjicu genocida nad Bošnjacima Srebrenice i Istočne Bosne. Zločini u i oko Srebrenice zbili su se u nekoliko dana jula 1995. godine iako su zapravo počeli mnogo ranije, već 1992. godine, ubrzo nakon što je Karadžić najavio svoje ciljeve. Skloni smo da zaboravimo da je za izvršenje tako ogromnog i užasnog zločina kao što je ovaj potrebno imati političku i vojnu namjeru uništenja grupe ljudi – u cjelosti ili djelimično. Šest strateških ciljeva pokazuju, između ostalog, namjeru istrebljenja Bošnjaka Istočne Bosne koji žive u dolini rijeke Drine. Šesnaesta sjednica Skupštine Srpske Republike Bosne i Hercegovine može se smatrati Vanzejskom konferencijom bosanskog genocida. Jedina razlika je u tome što su sudionici te skupštine još uvijek aktivni političari suvremene Bosne i Hercegovine.

³ Transkript suđenja Popoviću, ICTY, 17 novembar 2008,
<http://www.icty.org/x/cases/popovic/trans/en/081117IT.htm>